

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Mands Minde 1788-1838. Foredrag over det sidste halve Aarhundredes Historie

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 320. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1838_599-txt-shoot-idm9696/facsimile.pdf (tilgået 13. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

1801 og 1807 en Konge, der ærlig har fortjent det Øgenavn, man gav ham, af Nordens Don Quixote; men han hed ellers Gustav den fjerde Adolf og var Svoger til Kejser Alexander; men i Politiken, siger man, det er ligesom i Kortspil: der gjælder ikke engang Broderskab; og vist er det, at da den svenske Konge, som havde været i Forbund med Prejsen og Rusland, ikke vilde tiltræde Tilsitfreden og Fastlands-Systemet, paatog Kejser Alexander [sig] at formaa ham til begge Dele, og brød desaaarsag uden videre Omstændigheder ind i Finland. Vi havde paa samme Tid erklæret Sverrig Krig, fordi Kongen 1807 havde gjort Mine til at besætte Sælland og, da vi fordrøede Forklaring, lod svare, at dersom han havde fundet det raadeligt, vilde han ogsaa gjort det, og ønskede kun aldrig at faa Aarsag til at fortryde sin Nønsomhed.

Det arme Sverrig, som saaledes aldeles uskyldig udvikledes i Krig med begge sine Naboer og havde en lige saa haardnakket som fej og halvtosset Konge, kunde naturligvis, trods sine forbausende Anstrengelser og den Tapperhed, der altid ndmærkede vore østlige Naboer, i Længden umulig holde Stand; og i Foraaret 1809, da Russerne havde oversvømmet Finland og bemægtiget sig Aalands-Øerne, medens den norske Hær under Kristjan Avgust, Prins af Avgustenburg, stod færdig til at hryde ind fra den anden Side, saa, i Fortvivlelse, gjorde nu haade den østlige og vestlige Armé Opstand, den paa Grænserne af Norge under Adlersparre rykkede mod Stokholm, og Generalen for den finske Armé Adlercreutz tog med en Del Hjælpere Kongen fangen paa Slottet 13de Marts. Gustav den tredjes Broder, Hertug Karl af Södermanland, som havde været Rigsforstander i den afsatte Konges Mindreaarighed, blev nu udraabt til Konge; men da han var barnløs, og man intet vilde vide af Gustav den fjerdes Afkom, valgte man den danske General i Norge, Prins Kristjan Avgust, til Kronprins. Da denne Prins var

særdeles elsket i Norge, blev dette ansét for et bemmeligt Anslag paa Naboriget; men da Følgerne viste, at Kristjan Avgust slet ikke var en Prins efter den svenske Adels Hjerte, har man vist heri gjort den Uret.

I alt Fald døde Prins Karl Avgust, som han i Sverrig kaldtes, 28de Maj 1810, som Folk mente, af Forgift; og nu skulde der da vælges en ny Kronprins paa Rigsdagen i Ørebro, hvor Valget faldt paa den franske Marechal Bernadotte, Prins af Pontecorvo. Naturligvis trode man, at Napoleon ogsaa her havde en Finger i Spillet, saa meget mere som Bernadotte var Svoger til Kong Josef; og at Napoleon offentlig anbefalede Svenskerne Kongen af Danmark, kunde ingenlunde bevisé det modsatte; men det er siden blevet oplyst, at Napoleon virkelig heller havde ønsket enhver anden paa Sverrigs Trone end Bernadotte, der aldrig havde villet danse rigtig efter hans Pibe, og besad mange Egenskaber til at gjøre sig gjældende.

Sverrig maatte vel nu, for et Syns Skyld, lade, som det brød med England; men Napoleon saa' godt, det havde intet at betyde; og stjønt han, under Forberedelserne til den russiske Krig, nok ønskede Forbund med Sverrig, havde han dog alt for store Indbildninger om sin Almagt, til at tro det nødvendigt; og da man forlangte Norge til Len, fandt Napoleon det uklogt at opofre Danmarks sikre Venskab for et meget usikkert Forlig med Sverrig. Alexander derimod, som naturligvis var hange for et svensk Sidebug ved Petersborg, mens han maatte samle alle sine Kræfter mod Napoleon, var ikke saa prutten, og saa' langt beller, at Sverrig forlangte Norge end Finland, og [han] bevægede England til [at] bekræfte Norges Afstaaelse, hvorimod Danmark imidlertid, naar det vilde være artigt, skulde have fuld Erstatning i Tyskland. I Foraaret 1813, da Russere og Franskmænd sloges om Hamborg, vaktele naturligvis Danmark; men da Norge var Prisen selv blot for Fred med England, kunde den danske Konge naturligvis

